

BESLUT

2016-06-29

Dnr: 16/00710 och
895

SAKEN

Fosterland: Del 1–3, SVT1, 2016-01-14, 02-21, 01-28, program om flyktingmottagning och integration; fråga om opartiskhet

BESLUT

Programmen frias. Granskningsnämnden anser att de inte strider mot kravet på opartiskhet.

PROGRAMMEN

Programmen var en dokumentärserie på tre avsnitt som handlade om hur det blir för nyanlända som kommer till Sverige och hur det blir för människor som vuxit upp i Sverige och sett sin hemtrakt förändrats. En reporter reste bland annat till Simrishamn och talade med flyktingar samt personer som var kritiska till flyktinginvandringen i deras kommun. I inledningen av samtliga avsnitt sa reportern följande.

Aldrig förr i modern tid har så många flyktingar sökt sig till Sverige som nu. Ofta lämnar de kaotiska storstäder och landar i stillsamma småorter. Hur ska dessa världar mötas? Under de senaste året har jag rest till Österlen i Skåne som fick sin stora flyktingmottagning före många andra platser i Sverige. Jag lär känna många människor och bevittnar hur de förändras. Och jag tvingas grubbla över hur mycket jag själv är beredd att förändra mitt liv. Vi står där alla bredvid varandra i kön och tänker samma sak. Hur ska det blir för mig i framtiden?

ANMÄLNINGARNA

En anmälare är kritisk till programserien och anser att den sändes under falska förspeglningar i fråga om syfte och objektivitet. Programledaren framställde sig som neutral och att syftet med programmen var att han skulle få en bättre förståelse för massinvandringskritiska respektive massinvandringsvänliga. I stället bedrev han propaganda för sin egen inställning. Någon ökad förståelse för invandringskritiska eller personer med annan inställning än han själv i frågan

redovisades aldrig.

En anmälare är kritisk till programledarens medverkan eftersom han tidigare i programserien har smugglat en 15-årig syrier från Grekland till Sverige. Det var en kriminell handling som inte ska finansieras av skattemedel. Enligt anmälaren är en medarbetare bakom produktionen vänsterradikal och en annan medarbetare har varit ordförande för ett kommunistiskt parti. Det gör att hela programserien är vinklad och endast sprider journalisternas egna åsikter.

AKTUELL BESTÄMMELSE

Sveriges Television ska utöva sändningsrätten opartiskt och med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i televisionen (13 § i sändningstillståndet). Kravet på opartiskhet tillämpas enligt granskningsnämndens praxis i princip fullt ut på programledare, reportrar och andra som genom sin ställning i ett program kan uppfattas som företrädare för programföretaget. Bestämmelsen innebär bland annat att en programledare eller reporter inte får göra värderande uttalanden eller ta ställning i kontroversiella frågor.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämndens uppgift är att övervaka innehållet i sända program i förhållande till bestämmelserna i radio- och tv-lagen och sändningstillståndet. I nämndens uppgifter ingår inte att pröva om innehållet i sända program överensstämmer med annan lagstiftning. Det ingår inte heller i nämndens uppgift att pröva omständigheterna kring tillkomsten av ett program. Anmälarnas kritik i dessa delar lämnas därför utan åtgärd.

Nämnden konstaterar att det klart framgick att utgångspunkten för dokumentärserien var att skildra hur det blir för nyanlända som kommit till småorter i Sverige och hur personer som vuxit upp i dessa småorter upplevde denna förändring. Dokumentärserien hade ett tydligt personligt tilltal och perspektiv där reportern redogjorde för sina reflektioner inför de människor han mötte och värderingar han tog del av. Enligt nämndens mening strider det inte mot kravet på opartiskhet att sända en dokumentärserie med denna utgångspunkt. Nämnden kan vidare inte finna att reporterns förhållningssätt eller uttalanden strider mot kravet på opartiskhet.

Vad anmälarna anför i övrigt medför inte att programserien strider mot kravet på opartiskhet.

Detta beslut har fattats av granskningsnämndens vice ordförande Kristina Ståhl efter föredragning av Johannes Wik.

På granskningsnämndens vägnar

Kristina Ståhl

Johannes Wik